

Ό,τι κι αν φέρει το αύριο

ΜΑΙΡΗ ΦΙΤΖΕΡΑΛΤ

Ό,τι κι αν φέρει το αύριο

Μετάφραση
ΧΡΙΣΤΙΑΝΝΑ ΣΑΜΑΡΑ

ΩΚΕΑΝΙΔΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

1937-1938

Τίτλος πρωτοτύπου:

Mary Fitzgerald, *What tomorrow brings*

Μετάφραση: Χριστιάννα Σαμαρά

Επιμέλεια - τυπογραφική διόρθωση: Χρήστος Γιαμαρέλλος

© 2014, Mary Fitzgerald

© 2015, για την ελληνική γλώσσα

Εκδόσεις «Ωκεανίδα»

Δερβενίων 38, 106 81 Αθήνα, τηλ. 210.38.06.137

www.oceanida.gr

email: info@oceanida.gr

Ηλεκτρονική στοιχειοθεσία-Σελιδοποίηση: Εκδόσεις «Ωκεανίδα»

ISBN 978-960-410-753-7

Πρόλογος

«ΜΗ ΦΕΥΓΕΙΣ!» Τύλιξα σφιχτά τα χέρια μου γύρω από το μπράτσο του και προσπάθησα να τον τραβήξω πίσω στην πόρτα. «Σε παρακαλώ!» τον ικέτευσα, δίχως να με νοιάζει αν φαινόμουν αξιοθρήνητη, ενώ δάκρυα είχαν αρχίσει να κυλούν στα μάγουλά μου. «Μείνε μαζί μου! Μείνε».

«Όχι». Κούνησε αρνητικά το κεφάλι του. «Πρέπει να πάω. Πιστεύω απόλυτα σε αυτόν το σκοπό – και είχα την εντύπωση ότι πίστευες κι εσύ». Με έσπρωξε απαλά στο πλάι και έσκυψε για να πιάσει την τσάντα του.

Κοίταξα το χέρι του: ήταν λεπτό, με μακριά, ευέλικτα δάχτυλα. Ένα χέρι που ποτέ δεν είχε χρησιμοποιήσει εργαλείο μεγαλύτερο από πένα και το οποίο θα αναγκαζόταν πολύ σύντομα –αν όσα έλεγε ήταν αλήθεια– να κρατήσει όπλο.

«Μα, μια κουβέντα κάναμε μόνο», είπα, κλαίγοντας γοερά. «Δεν τα εννοούσαμε όλα αυτά».

«Εγώ τα εννοούσα». Χαμογέλασε και έσκυψε για να με φιλήσει. «Αντίο, γλυκό μου κορίτσι».

Αυτή η σκηνή εξακολουθεί να ζει μέσα μου. Κάτι ημέρες σαν κι αυτήν, όταν ο πρωινός ήλιος σκορπά στη θάλασσα μυριάδες διαμάντια και η μικρή στρογγυλή πα-

ραλία φαντάζει βελούδινη και χρυσή, με τα απαλά καλοκαιρινά κύματα να ξεδιπλώνονται αργά στο ακρογιάλι, σκέφτομαι τον Άμιας και το πόσο τον αγάπησα. Τον αγαπώ ακόμα στα βάθη της ψυχής μου, επειδή αυτό το συναίσθημα της απόλυτης λατρείας δεν με εγκατέλειψε ποτέ. Άλλαξε, ναι. Τα χρόνια που πέρασαν άφησαν πάνω μου το σημάδι τους, όπως σε όλους μας, όμως, αν από κάποιο θαύμα ο Άμιας εμφανιζόταν σήμερα σε αυτό εδώ το δωμάτιο, εγώ θα τον έβλεπα όπως τότε και θα ένιωθα το ίδιο.

Μπορείς να αγαπάς κάποιον και ταυτόχρονα να νιώθεις για αυτόν μια απέραντη πικρία; Πρέπει να πω πως ναι. Διότι αγάπησα τον Άμιας από την πρώτη στιγμή που τον είδα εκείνη την καλοκαιρινή ημέρα, όταν αναδύθηκε από τη θάλασσα και μπήκε στη ζωή μου. Αργότερα, εκείνος έζησε άλλη ζωή – άλλες ζωές, άλλες αγάπες. Όμως, για μένα ήταν η μόνη ζωή... Η μοναδική αγάπη.

1

Κορνουάλη 1937

Η ΜΟΥΝ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ ΔΗΛΙΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ μαζί με τη μικρότερη αδερφή μου, την Ξανθή. Η καημένη η Ξανθή, πάντα άτυχη στον έρωτα, ένιωθε κι αυτή τη φορά τόσο πολύ πικραμένη από την απαράδεκτη συμπεριφορά του τελευταίου αγαπητικού της, ώστε η μητέρα με παρακάλεσε να την πάρω και να φύγουμε για λίγο από το Λονδίνο.

«Πηγαίνετε στο εξοχικό», μου είπε η μητέρα μου. Είχαμε χωθεί στο γραφείο του πατέρα, για να μη μας ακούει η Ξανθή. «Σε παρακαλώ, Σέφι μου. Πήγαινε την για περπάτημα, για κολύμπι – ξέρεις εσύ. Βοήθησέ την να ξεφύγει και να ξαναβρεί το κέφι της. Μόνον έτσι θα ξεχάσει αυτόν τον άχρηστο». Αναστέναξε και έστρωσε τα αψεγάδιαστα γκριζόλευκα μαλλιά της. «Πώς τα καταφέρνει και μπλέκει πάντα με τέτοιους ανεπρόκοπους τύπους δεν μπορώ να το καταλάβω... Στο κάτω κάτω της γραφής, με την εμφάνιση που έχει θα μπορούσε να βρει τον καλύτερο σύζυγο».

«Δεν μπορώ!» διαμαρτυρήθηκα. «Μόλις έπιασα δουλειά. Τι θα πουν, αν σηκωθώ και φύγω έτσι ξαφνικά;»

Η μητέρα ανασήκωσε τους ώμους της, μοιάζοντας να απορεί με τις ενστάσεις μου.

«Μη λες ανοησίες, γλυκιά μου. Ποια δουλειά μπορεί να είναι πιο σημαντική από την ευτυχία της αδερφής σου;»

Είχα την ελπίδα ότι ο πατέρας θα με υποστήριζε. Αυτός μου είχε βρει τη δουλειά, μέσω ενός φίλου κάποιου άλλου φίλου του, και ήμουν ενθουσιασμένη. Το να εργάζομαι σε μια εφημερίδα εθνικής εμβέλειας και να βρίσκομαι στην καρδιά των εξελίξεων ήταν ακριβώς ό,τι ονειρευόμουν και, παρόλο που για την ώρα δεν ήμουν παρά το αξιοσέβαστο κορίτσι του γραφείου που έφτιαχνε τσάι για τους συναδέλφους του, δεν αμφέβαλλα ότι κάποια ημέρα οι ικανότητές μου θα αναγνωρίζονταν.

«Μπαμπά», είπα παρακλητικά, «δεν μπορώ να φύγω από το Λονδίνο αυτή την περίοδο. Εξήγησε στη μαμά». Καθόταν στο γραφείο του, με έναν πάκο σημειώσεις μπροστά του και ένα αντίγραφο της *Ιλιάδας* δίπλα του.

«Τι;» Σήκωσε το κεφάλι του και με κοίταξε. Τα μάτια του φαίνονταν τεράστια μέσα από τα μεγεθυντικά ματογυάλια του κι ύστερα χαμήλωσε ξανά το βλέμμα στα χαρτιά του. «Κάνε ό,τι σου λέει η μητέρα σου. Αυτή ξέρει καλύτερα».

Ήταν μάταιο... Κανείς τους δεν έμοιαζε να συγκινείται, ενώ τα αναφιλητά της αδερφής μου που ακούγονταν από το δωμάτιό της, στο πάνω πάτωμα, έκαναν τη μητέρα ακόμα πιο ανυποχώρητη. Κι έτσι, βρισκόμασταν τώρα εδώ, στο εξοχικό δίπλα στη θάλασσα, στο σπίτι όπου ερχόμασταν παλαιότερα κάθε καλοκαίρι, τουλάχιστον απ' όσο θυμάμαι.

Το εξοχικό σπίτι ανήκε στην οικογένειά μου από την εποχή των παππούδων μου. Επρόκειτο για μια κατοικία

εμπνευσμένη από το κίνημα «Τέχνες και Χειροτεχνίες»,¹ που χτίστηκε από τον πατέρα του πατέρα μου πριν από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο για να μπορεί η οικογένεια να ξεφεύγει τον Αύγουστο από την γκριζα ατμόσφαιρα του Μάντσεστερ.

Ο παππούς ήταν εργοστασιάρχης και είχε πολλά χρήματα, όπως άλλωστε και οι περισσότεροι βασιλιάδες του βαμβακιού εκείνη την εποχή. Διοικούσε το εργοστάσιό του με αμείλικτη αυστηρότητα, σαν να διηύθυνε κάτεργο, και δεν είχε το χρόνο να ασχοληθεί με τον ολοένα αυξανόμενο αριθμό επιχειρηματιών που υιοθετούσαν μια πιο ανθρώπινη στάση απέναντι στους εργαζομένους τους. Τον θυμάμαι, αρκετά ηλικιωμένο πια, στο μεγαλοπρεπές σπίτι του στο Τσέσιρ, να γκρινιάζει συνεχώς για τα συνδικάτα, που τον είχαν αναγκάσει να αυξήσει τα μεροκάματα και να μειώσει το εργασιακό ωράριο στο εργοστάσιο. «Αυτοί οι λεχρίτες θέλουν να πληρώνονται χωρίς να κάνουν τίποτα!» μας έλεγε εξαγριωμένος, κι εμείς, οι εγγονές του, τον κοιτάζαμε απορημένες. «Να με θυμηθείτε: κάποια στιγμή θα γίνει επανάσταση! Η σοσιαλιστική κόλαση πλησιάζει!»

«Τι εννοείς;», μου ψιθύριζε η Ξανθή. Ήμασταν έξι και οκτώ ετών, και όλα αυτά συνέβαιναν έναν χρόνο πριν πεθάνει ο παππούς.

«Δεν ξέρω», της απαντούσα ψιθυριστά, «αλλά μάλλον έχει να κάνει με την πολιτική».

Με κοίταζε απορημένη κι ύστερα ξανακοίταξε τον παππού, ο οποίος επαναλάμβανε μονότονα: «“Θέλουμε ένα δίκαιο μεροκάματο για μία ημέρα τίμιας δουλειάς. Δίκαιο μεροκάματο για μία ημέρα τίμιας δουλειάς”». Η

1. Κίνημα «Arts and Crafts». (Σ.τ.Ε.)

γιαγιά κουνούσε νευρικά τα χέρια της με τα μαύρα δαντελένια γάντια, τα οποία άφηναν ακάλυπτα τα δάχτυλά της, για να τον κάνει να σωπάσει, και έλεγε στη νοσοκόμα να τον οδηγήσει στο δωμάτιό του.

Όμως, παρά την γκρίνια του, ο παππούς ξόδευε απλόχερα τα χρήματά του και είχε καταφέρει να φτιάξει μια υπέροχη εξοχική κατοικία. Το σπίτι ήταν σκαρφαλωμένο σε έναν λόφο που υψωνόταν πάνω από ένα ακρωτήριο της Κορνουάλης και η θέα από το λευκό μπαλκόνι, το οποίο δέσποζε πάνω από τη θάλασσα, ήταν τόσο μαγευτική που μου κοβόταν η ανάσα κάθε φορά που την αντίκριζα. Μια πέτρινη σκάλα οδηγούσε από το σπίτι σε μια μικρή παραλία. Ήταν η ιδιωτική παραλία μας, όπου η Ξανθή κι εγώ φτιάχναμε πύργους από άμμο και ψαρεύαμε γαρίδες στις μικρές λιμνούλες που σχημάτιζαν ολόγυρα τα βράχια. Εγώ μάθαινα κολύμπι με τη βοήθεια του πατέρα μου, αλλά η Ξανθή δεν ήθελε· πλατσούριζε στα ρηγά, μέχρι εκεί όπου το νερό ανέβαινε και έγλειφε την άμμο, αλλά δεν επιχειρούσε να κάνει ούτε βήμα πιο βαθιά. Έτσι, όποτε κάποιο κύμα ερχόταν και έσκαγε στα γόνατά της, τσίριζε και έτρεχε για να κρυφτεί στη φωλιά που σχημάτιζαν οι πετσέτες μας. Αντίθετα, εγώ λάτρευα τη θάλασσα και συνήθιζα να κολυμπώ με μεγάλες απλωτές χεριές από το ακρωτήριο της μικρής παραλίας μας μέχρι το απέναντι ακρωτήριο, δίχως την παραμικρή αίσθηση κινδύνου.

«Είσαι αγοροκόριτσο», έλεγε η μαμά. «Δεν θα βρεις ποτέ άντρα να παντρευτείς».

Αυτή ήταν η μοναδική έγνοια της...

Το επόμενο πρωί μετά την άφιξή μας στο εξοχικό σπίτι, ανυπομονούσα να κολυμπήσω. «Ετοιμάσου να πάμε στη θάλασσα», της είπα, ενώ καθόμασταν στο ξύλινο τραπέζι της βεράντας φορώντας ακόμη τα νυχτικά μας.

Ήταν μια υπέροχη, ηλιόλουστη ημέρα – έκανε ζέστη από τις εννέα το πρωί. «Ετοιμάσου!» της είπα και έσπρωξα μπροστά της την καφετιέρα κι ένα πιάτο με τοστ.

«Δεν έχω όρεξη», απάντησε και άναψε δεύτερο τσιγάρο. Τα μάτια της ήταν ακόμα κόκκινα από το κλάμα, τα κατάξανθα μαλλιά της υγρά και κολλούσαν από τα δάκρυα. «Θα ξαναπέσω στο κρεβάτι».

«Η μητέρα μου είπε να σε πάω για περπάτημα και κολύμπι», της είπα εκνευρισμένη. Ήμουν ήδη έξαλλη, διότι με είχαν υποχρεώσει να έρθω στην Κορνουάλη, και η αξιοθρήνητη όψη της Ξανθής δεν βοηθούσε καθόλου.

«Γιατί;»

«Επειδή πιστεύει ότι θα σου κάνει καλό, χαζούλα».

«Άκου», είπε η Ξανθή και σηκώθηκε όρθια. «Έκανα το χατίρι της μαμάς και ήρθα εδώ μαζί σου. Αλλά δεν πρόκειται να κάνω τίποτε άλλο. Για να είμαι ειλικρινής, σκοπεύω να επιστρέψω στο Λονδίνο το συντομότερο δυνατόν. Ίσως καταφέρω να κάνω τον Κλάιβ να αλλάξει γνώμη».

«Να αλλάξει γνώμη;» Έπιασα την καφετιέρα και ξαναγέμισα το φλιτζάνι μου. «Μα, είναι παντρεμένος! Πιστεύεις ότι θα αφήσει τη γυναίκα του για χάρη σου; Εσύ ήσουν απλώς μια περιπέτεια – για την ακρίβεια, μία από τις πολλές περιπέτειές του, απ' ό,τι μαθαίνω».

«Α!» αναφώνησε θυμωμένη. «Σε μισώ!» Το αγανακτισμένο βάδισμά της την ώρα που απομακρυνόταν απέπνεε έναν δυναμισμό, τον οποίο έβλεπα για πρώτη φορά πάνω της έπειτα από ημέρες, κι αυτό με έκανε να ελπίζω ότι είχε αρχίσει να συνέρχεται.

«Κι εγώ σε μισώ!» της φώναξα, καθώς περνούσε μέσα από την μπαλκονόπορτα για να επιστρέψει στο δωμάτιό της. Φυσικά, δεν τη μισούσα. Τα λόγια αυτά ήταν απλώς

ένα αδελφικό καβγαδάκι, όμως με είχε εκνευρίσει η συμπεριφορά της. Και περισσότερο με έκανε να δυσανασχετώ το γεγονός ότι είχα αναγκαστεί να αφήσω τη δουλειά μου και θα έπρεπε να εργαστώ σκληρά για να κερδίσω ξανά την εμπιστοσύνη του εκδότη μου. Ήξερα πολύ καλά ότι με είχε προσλάβει χατιρικά, πράγμα που σήμαινε πως έπρεπε να αποδεικνύω καθημερινά την αξία μου. Το πτυχίο μου στην αγγλική φιλολογία δεν τον εντυπωσίαζε καθόλου, ενώ και οι συνάδελφοί μου δεν έμοιαζαν να με έχουν σε μεγαλύτερη υπόληψη.

Στην παμπ όπου συγκεντρωνόμασταν συνήθως μετά τη δουλειά, καθόμουν μακριά από τους υπολοίπους, αδυνατώντας να συμμετάσχω στις συζητήσεις τους. Τις ελάχιστες φορές που προσπάθησα να μπω στην κουβέντα, με αποπήραν σαν να ήμουν κανένα σχολιαρόπαιδο. Μόλις πριν από λίγες ημέρες είχαν αρχίσει να συζητούν για τον εμφύλιο πόλεμο στην Ισπανία.

«Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί συζητάμε διαρκώς για αυτό το θέμα!» φώναξε ο Πίτερ Σπίαρς, ο οποίος είχε πλησιάσει στο μπαρ για να παραγγείλει το τρίτο του ούισκι με σόδα. Η παμπ ήταν γεμάτη κόσμο και είχε τόση φασαρία, ώστε έπρεπε να φωνάζει κανείς για να καταφέρει να ακουστεί. Ο Πίτερ ήταν ο ανταποκριτής του κρίκετ στην εφημερίδα και, αραιά και πού, έγραφε κανένα άρθρο για την κηπουρική. «Τι μας νοιάζει εμάς; Ας τα βρουν μόνοι τους».

«Πολύ σωστά», συμφώνησε η Μόνικα Κάθκαρτ, η αρθρογράφος της κοσμικής στήλης, στο πλάι της οποίας εργαζόμουν τις τελευταίες εβδομάδες ως βοηθός, συγκεντρώνοντας σχόλια και κουτσομπολιά και παρακολουθώντας την να επιλέγει προσεκτικά το «δηλητήριο» που θα έχυne κάθε φορά προς τέρψιν των αναγνωστών της. Δεν

την άντεχα... Κάθε σχόλιό της ξεχείλιζε από κακία και η υποκρισία της δεν είχε όρια. Προσπαθούσε να βρίσκεται συνεχώς κοντά στην παρέα της Ξανθής, παριστάνοντας τη φίλη, αλλά με το αυτί πάντα στημένο για να αρπάξει κάποιο πιπεράτο κουτσομπολιό. «Ο στρατηγός Φράνκο έχει πολύ σωστές ιδέες», συνέχισε. «Θέλει να ξαναβάλει τη χώρα του σε τροχιά ανάπτυξης, όπως ο Μουσολίνι και ο Χίτλερ. Μακάρι να είχαμε κι εδώ τέτοιους ηγέτες».

«Μα, είναι δικτάτορες! Όπως δικτάτορας θα γίνει και ο Φράνκο, αν τελικά επικρατήσει». Δεν μπόρεσα να κρατήσω κλειστό το στόμα μου, όμως αμέσως το μετάνιωσα.

«Πού είναι το πρόβλημα;» αποκρίθηκε επιθετικά η Μόνικα. «Και, σε τελική ανάλυση, εσένα ποιος σε ρώτησε; Εσύ είσαι το κορίτσι για τα θελήματα του γραφείου».

Οι πιστοί ακόλουθοί της, που κάθονταν δίπλα της στο ξύλινο τραπέζι της παμπ, γέλασαν χαιρέκακα, σκουντώντας ο ένας τον άλλον με τους αγκώνες. Δούλευα μόνο δύο μήνες στην εφημερίδα, αλλά δεν άργησα να καταλάβω ότι το προσωπικό ήταν χωρισμένο σε κλίκες. Και, δυστυχώς, με είχανβάλει να εργαστώ δίπλα στη βασίλισσα της πιο απεχθούς κλίκας...

«Δεν έχει άδικο η μικρή». Γύρισα για να δω ποιος έκανε το σχόλιο. Ήταν ο Γκρεγκ Άρτσερ, ο ηλικιωμένος πολιτικός συντάκτης. «Διάβασα κάποια ρεπορτάζ από τη Μαδρίτη. Τα πράγματα δεν είναι και τόσο απλά».

«Καλά τώρα! Τι άλλο θα έλεγες εσύ; Είναι γνωστές οι πολιτικές πεποιθήσεις σου», είπε η Μόνικα, κουνώντας περιφρονητικά το κεφάλι της. «Τον Άτλι² δεν υποστήριξες την τελευταία φορά;» Γέλασε σαρκαστικά. «Δηλαδή,

2. Κλέμεντ Άτλι: Μέλος του βρετανικού Εργατικού Κόμματος και πρωθυπουργός της Βρετανίας την περίοδο 1945-1951. (Σ.τ.Ε.)

καμία σχέση με την πολιτική γραμμή της εφημερίδας. Αναρωτιέμαι τι να λέει το αφεντικό μας γι' αυτό...»

«Δεν είναι έτσι!» παρενέβην, εκνευρισμένη με την τροπή που έπαιρνε η συζήτηση.

«Μην ανησυχείς, νεαρή μου», είπε χαμογελώντας ο κύριος Άρτσερ. «Δεν χρειάζομαι υπεράσπιση. Άλλωστε, η Μόνικα Κάθκαρτ είναι ανίδεη σε ό,τι έχει να κάνει με την πολιτική».

Το πρόσωπο της Μόνικα σκοτείνιασε. Είχε θυμώσει. Τα συνήθη κακεντρεχή σχόλιά της δεν είχαν αποτελεσμα και τώρα κοίταζε στα μάτια την καλύτερη φίλη της, την Τζέιν Πόρτερ –η οποία περιστασιακά έγραφε άρθρα μαγειρικής–, αναζητώντας απεγνωσμένα υποστήριξη.

«Νομίζω πως είσαι πολύ αγενής με την κυρία Κάθκαρτ», μου είπε η Τζέιν με την τσιριχτή φωνή της. «Στο κάτω κάτω, εκείνη είναι πολύ καλή μαζί σου – σου μαθαίνει τα μυστικά της δουλειάς. Θα έπρεπε να την ευγνωμονείς και όχι να τσακώνεσαι μαζί της».

«Δεν τσακωνόμαστε – συζητάμε», απάντησα εξοργισμένη. «Και, αν δεν μπορεί να καταλάβει ότι υπάρχουν δύο πλευρές στον εμφύλιο πόλεμο, τότε το πρόβλημα είναι δικό της, όχι δικό μου».

Ένα σούσουρο από γέλια συνόδευσε το σχόλιό μου και ο Πίτερ, που επέστρεφε από το μπαρ με το ποτό του, μου έριξε ένα ειρωνικό βλέμμα. «Τώρα, μάλιστα!» είπε, γελώντας περιπαικτικά, και κοίταξε τους δημοσιογράφους οι οποίοι είχαν συγκεντρωθεί γύρω από τη Μόνικα. «Το κορίτσι για τα θελήματα του γραφείου θα μας κάνει μάθημα για τη διεθνή πολιτική!»

«Τη γνώμη μου λέω», διαμαρτυρήθηκα. «Και, όσο ζούμε σε κράτος το οποίο δεν είναι ακόμα αστυνομοκρατούμενο, έχω κάθε δικαίωμα να την εκφράζω!»

Η Μόνικα άφησε να ακουστεί ένα από τα γνώριμα χαιρέκακα γελάκια της. «Η γνώμη ενός ατόμου που δεν έσκασε ακόμα από το αβγό δεν έχει καμία αξία», είπε μορφάζοντας σαρκαστικά και η ομήγυρη σιώπησε, σοκαρισμένη προφανώς από το μέγεθος της αγένειάς της. Όμως, εκείνη τη στιγμή πίστεψα ότι η σιωπή οφειλόταν στο γεγονός ότι είχα τολμήσει να πω ξεκάθαρα τη γνώμη μου. Μέσα μου έβραζα από θυμό και, ακόμα κι αν έχανα τελικά τη δουλειά μου, δεν σκόπευα να αφήσω αυτά τα προσβλητικά λόγια να περάσουν έτσι.

«Είμαι είκοσι τριών χρόνων», είπα δυναμικά. «Έχω πτυχίο από διακεκριμένο πανεπιστήμιο, πράγμα που εσύ δεν έχεις δει ούτε στον ύπνο σου! Και μπορεί να είμαι ακόμα εκπαιδευόμενη στην εφημερίδα, όμως η άποψή μου για τον πόλεμο στην Ισπανία είναι το ίδιο έγκυρη με τη δική σου».

Έμεινε με το στόμα ανοιχτό, άρπαξε νευρικά το ποτήρι της με το μπράντι και κατέβασε μια μεγάλη γουλιά. «Μπορεί να έχεις πολλές διασυνδέσεις, δεσποινίς Μπλέικ», είπε αργά, και ένωσα τα θολά καστανά μάτια της να τρυπάνε το πρόσωπό μου, «όμως, αυτό δεν σου δίνει το δικαίωμα να μιλάς με τόση αγένεια σε μια μεγαλύτερη δημοσιογράφο, οποιασδήποτε εφημερίδας, πόσο μάλλον της δικής μας. Να είσαι σίγουρη ότι θα πληρώσεις πολύ ακριβά το θράσος σου!».

«Καλά τα λες, Μόνικα», τη σιγοντάρισε ο Πίτερ Σπίαρς. «Αυτά τα μειράκια πρέπει να καταλάβουν, επιτέλους, ποια είναι η θέση τους!»

Το στομάχι μου είχε δεθεί κόμπος, όμως έμεινα και τους κοίταξα, μέχρι που τα πρόσωπά τους χάθηκαν στην ομήγυρη των συναδέλφων οι οποίοι είχαν μαζευτεί γύρω τους. Κανείς δεν τόλμησε να πει ότι διαφωνούσε. Ήξε-

ραν ότι η Μόνικα είχε την εύνοια του εκδότη και, όπως φημολογούνταν, και του ιδιοκτήτη της εφημερίδας. Είχα γίνει κατακόκκινη από το θυμό και σηκώθηκα για να φύγω, ανοίγοντας δρόμο με τους αγκώνες ανάμεσα στον κόσμο που έπινε και φλυαρούσε, όταν ξαφνικά ένιωσα ένα χέρι να με αρπάζει από το μπράτσο και μια φωνή να μου μιλά στο αυτί.

«Καλά τα είπες, μικρή μου. Από κάποιον έπρεπε να τα ακούσει η Μόνικα Κάθχαρτ».

Γύρισα το κεφάλι μου και είδα το κεφάτο πρόσωπο του Τσάρλι Μπράντφορντ, του ξένου ανταποκριτή, ο οποίος είχε επιστρέψει πρόσφατα από την Κίνα. Παρά τη σχετικά νεαρή ηλικία του, το όνομά του συζητιόταν έντονα στους δημοσιογραφικούς κύκλους. Ήταν ο νέος ανερχόμενος αστέρας.

«Ευχαριστώ», απάντησα κάπως διστακτικά, «αλλά νομίζω ότι μόλις έχασα τη δουλειά μου».

Χαμογέλασε σαρκαστικά και τα γαλανά μάτια του ζάρωσαν πίσω από τα χωρίς σκελετό γυαλιά του. «Μη φοβάσαι», μου είπε. «Η Μόνικα δεν είναι ούτε κατά διάνοια τόσο ισχυρή όσο πιστεύει. Ανάμεσα σε μια ενθουσιώδη νεαρή ρεπόρτερ και σε μια παλιά, ξοφλημένη καραβάνα, θα ήξερα πολύ καλά ποιον να διαλέξω – το ίδιο και ο αξιότιμος εκδότης μας...» Με κοίταξε από πάνω μέχρι κάτω. «Θα πρέπει να ήρθες στην εφημερίδα όσο έλειπα στο εξωτερικό. Είμαι ο Τσάρλι Μπράντφορντ».

«Το ξέρω», αποκρίθηκα. «Μου μίλησαν για σένα χθες, την ώρα που περνούσες από την αίθουσα σύνταξης». Άπλωσα το χέρι μου. «Περσεφόνη Μπλέικ... Σέφι».

Κούνησε το κεφάλι του. «Λοιπόν, Σέφι Μπλέικ, φόβητρο των δικτατόρων, τι θα 'λεγες να πηγαίναμε κάπου ήσυχα να πιούμε ένα ποτό;»

Για μια στιγμή δίστασα. Η κοπέλα από το τμήμα αρχείου, που μου είχε μιλήσει για τον Τσάρλι την προηγούμενη ημέρα, μου είχε πει μεταξύ άλλων ότι ο νεαρός ανταποκριτής είχε μια κάποια... φήμη με τις γυναίκες. Από το κόμπιασμα στη φωνή της κατάλαβα ότι ίσως είχε συμβάλει και η ίδια σε αυτήν τη φήμη... Όμως, αυτό δεν σήμαινε ότι η έξοδός μας έπρεπε να έχει οπωσδήποτε ερωτικό χαρακτήρα. Επιπλέον, ήθελα πολύ να ακούσω για την Κίνα.

«Ναι», αποκρίθηκα. «Ευχαρίστως». Φαντάστηκα ότι θα με πήγαινε σε κάποια μικρότερη, πιο ήσυχη παμπ, κάπου στη Φλιτ Στριτ, όμως εκείνος έκανε νόημα σε ένα ταξί και είπε στον οδηγό να μας πάει στο Σόχο.

«Σου αρέσει το ιταλικό φαγητό;» ρώτησε με μια παράξενη άνεση.

«Ναι!» απάντησα ενθουσιασμένη. «Έχω πάει στην Ιταλία με την οικογένειά μου – δύο φορές στη Ρώμη και μία στη Φλωρεντία. Και, παρόλο που η μαμά και η Ξανθή κόντεψαν να πεθάνουν από την πείνα – τόσο πολύ τους έλειπε το παραδοσιακό αγγλικό φαγητό... –, ο μπαμπάς κι εγώ απολαύσαμε όλα τα ζυμαρικά και το ψητό ψάρι στο εστιατόριο του ξενοδοχείου».

«Ωραία», είπε ο Τσάρλι. «Ξέρω ένα πολύ συμπαθητικό μέρος».

Αυτό ήταν το ενδιαφέρον με τον Τσάρλι: γνώριζε πάρα πολλά «συμπαθητικά» μέρη και εγώ απόλαυσα μαζί του ορισμένα από τα ωραιότερα γεύματα της ζωής μου. Εκείνες τις μακρινές ημέρες, πριν από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η ξένη κουζίνα έμοιαζε με εξεζητημένη πολυτέλεια, όμως ο Τσάρλι ξετρύπωνε τα πιο απίθανα μέρη – κουζίνες και γεύσεις απ' όλον τον κόσμο, τις οποίες τιμούσαμε δεόντως.

Εκείνο το βράδυ πήγαμε στο «Τζενάρο», στην Ντιν Στριτ, όπου ένα τριαντάφυλλο προσφερόταν σε κάθε γυναίκα κατά την είσοδό της στο εστιατόριο. Η χειρονομία αυτή δημιούργησε ένα πολύ ζεστό κλίμα. Μας έφεραν κόκκινο κρασί σε μια πήλινη καράφα και, μέχρι να μας σερβίρουν το φαγητό, πίναμε το ποτό μας και συζητούσαμε για την Κίνα και την πρόσφατη ιαπωνική εισβολή.

«Τι επιδιώκουν οι Ιάπωνες;» ρώτησα, ανυπομονώντας να ακούσω την άποψή του.

«Εξουσία και δύναμη, όπως πάντα. Η ιαπωνική οικονομία έχει τα χάλια της και θέλουν να αρπάξουν το γεωργικό και μεταλλευτικό πλούτο των Κινέζων. Είναι ιμπεριαλιστές εκεί στο Τόκιο και θέλουν να επεκτείνουν την αυτοκρατορία τους με κάθε δυνατό τρόπο. Όμως, μπορούν να επεκταθούν μόνο στη δυτική Κίνα, γιατί οι Αμερικανοί έχουν τον έλεγχο των νησιών νότια και ανατολικά. Είναι πολύ δαπανηρό το να διατηρούν στρατεύματα στη Μαντζουρία, αλλά δεν φαίνεται να τους νοιάζει».

Μαντζουρία και Τόκιο! Ακόμα και τα ονόματα ακούγονταν συναρπαστικά.

«Πήγες στη Μαντζουρία;», τον ρώτησα, με κομμένη την ανάσα.

Κούνησε το κεφάλι του. «Προσπάθησα, αλλά ήταν αδύνατον να φτάσω μέχρι εκεί. Όμως, πήγα στη γέφυρα Μάρκο Πόλο, νότια του Πεκίνου. Γίνονται συγκρούσεις εκεί. Οι Ιάπωνες προσποιούνται ότι υποχωρούν και επιτίθενται ξανά. Προσπαθούν να αναγκάσουν τους Κινέζους να αντιδράσουν. Θα έχουμε δυσάρεστες εξελίξεις...»

Έσπρωξε τα ανοιχτόχρωμα μαλλιά του από το πρόσωπό του. *Δεν είναι άσχημος*, είπα μέσα μου, *αλλά δεν είναι ο τύπος μου*. Στην πραγματικότητα, όμως, δεν ήξερα ποιος ήταν ο τύπος μου... Είχα μερικούς φίλους στο πα-

νεπιστήμιο –εγκεφαλικούς τύπους, διανοούμενους–, με τους οποίους συζητούσα για πολιτική, επανεξοπλισμούς και άλλα επίκαιρα ζητήματα, αλλά καμία από αυτές τις γνωριμίες δεν προχώρησε. Προφανώς, δεν τα κατάφερα και τόσο καλά στο ερωτικό παιχνίδι.

«Θα ξαναπάς στην Κίνα;» Τρώγαμε ζυμαρικά, περιχυμένα με μια υπέροχη κρεμώδη σάλτσα η οποία έσταζε διαρκώς στο πιγούνι μου, καθώς με είχε συνεπάρει η συζήτηση και έχωνα άτσαλα τις μπουκιές στο στόμα μου. Κάποια στιγμή, ο Τσάρλι άπλωσε το χέρι του και με σκούπισε με την πετσέτα του.

«Έχεις πασαλειφτεί παντού», είπε γελώντας και εγώ ντράπηκα, όμως αμέσως μετά διαπίστωσα ότι τα μάτια του εξέπεμπαν μια παράξενη τρυφερότητα πίσω από τα γυαλιά του.

«Συγγνώμη», ψέλλισα και είπα μέσα μου ότι έπρεπε να συμπεριφέρομαι πιο κόσμια. Η συζήτηση αυτή ήταν ό,τι ακριβώς λαχταρούσα και δεν σκόπευα να αφήσω την ευκαιρία να ξεγλιστρήσει μέσα από τα χέρια μου.

«Δεν πειράζει», χαμογέλασε. «Είμαι σίγουρος ότι, αν ο Τζενάρο σε έβλεπε να απολαμβάνεις έτσι το φαγητό του, θα του άρεσε πολύ. Κι εμένα μ' αρέσει». Με φλέρταρε; Αναμφίβολα. Στον Τσάρλι άρεσε να φλερτάρει, όμως εγώ δεν ήμουν έτοιμη για κάτι τέτοιο.

«Στην Κίνα», επανέλαβα. «Θα ξαναπάς;»

«Όχι», αποκρίθηκε. «Δεν θα ξαναπάω στην Κίνα, τουλάχιστον για την ώρα. Νομίζω ότι είναι η σειρά της Ισπανίας. Άλλη πραγματικότητα, άλλος πόλεμος».

«Ποια πλευρά υποστηρίζεις;» ρώτησα και σκέφτηκα ότι παραήταν τολμηρό το να απευθύνω μια τέτοια ερώτηση σε έναν άνθρωπο τον οποίο μόλις είχα γνωρίσει.

Δεν απάντησε, παρά μόνο μου αντιγύρισε την ερώ-

τηση. «Εσύ;» είπε και σήκωσε το ποτήρι του, κάνοντας νόημα στον σερβιτόρο να μας φέρει κι άλλο κρασί.

Σιώπησα λίγο προτού απαντήσω. Μια ημέρα, πριν από μερικούς μήνες, η Ξανθή επέστρεψε στο σπίτι και μας είπε ότι ο Κλάιβ είχε τσακωθεί με κάτι τύπους σε ένα μπαρ. «Είναι κομμουνιστές», είχε πει, εμφανώς ταραγμένη. «Άνθρωποι με τους οποίους πηγαίναμε μαζί στο σχολείο, από ευυπόληπτες οικογένειες, όχι τίποτα εργάτες και μεροκαματιάρηδες, πηγαίνουν στην Ισπανία για να πολεμήσουν με τις Διεθνείς Ταξιαρχίες – εναντίον του Φράνκο, υποθέτω. Δεν είμαι και πολύ σίγουρη». Έφερε το δάχτυλό της στα βαμμένα κόκκινα χείλη της και σούφρωσε τα φρύδια. Σκεφτόταν· προσπαθούσε να θυμηθεί όλες τις λεπτομέρειες. Όμως, εγώ ήξερα ότι δεν θα τα κατάφερνε... Η Ξανθή άκουγε μόνον αποσπασματικά τις συζητήσεις γύρω της. «Τέλος πάντων», είπε, «ο Κλάιβ έγινε έξαλλος και τους έλεγε ότι είναι κομμουνιστές, ότι προδίδουν την κοινωνική τάξη μας και κάτι τέτοια. Και τότε, χτύπησε τον έναν από αυτούς». Τα μάτια της πετούσαν σπίθες. «Ήταν συναρπαστικό!»

Όμως, εγώ είχα εντελώς διαφορετική άποψη για τα πράγματα. Τα τρία χρόνια μου στο πανεπιστήμιο αποτελούσαν επαρκές χρονικό διάστημα για εκτεταμένο διάλογο και πολιτική αντιπαράθεση, και πριν από έναν χρόνο είχα διαμορφώσει ξεκάθαρη άποψη για τις πολιτικές εξελίξεις: με τρόμαζε η άνοδος του φασισμού στην Ευρώπη, όπως με τρόμαζε και η άνοδος του κομμουνισμού στην ανατολική Ευρώπη, όμως στην Ισπανία οι σοσιαλιστές έμοιαζαν να είναι πιο αξιόπιστοι.

«Τους Δημοκρατικούς», απάντησα και περίμενα να δω την έκφρασή του να σκοτεινιάζει. Όμως, το πρόσωπό του έλαμψε.

«Το ήξερα ότι αυτό θα έλεγες», γέλασε, «και συμφωνώ, παρόλο που είμαι ρεπόρτερ και πρέπει να τηρώ όσο πιο ουδέτερη στάση γίνεται».

«Ναι», συμφώνησα. «Η δουλειά μας απαιτεί να παρουσιάζουμε αντικειμενικά τα γεγονότα και να αφήνουμε τους αναγνώστες να αποφασίζουν».

«Αυτό κάνεις με τη Μόνικα στην κοσμική στήλη;»

Ένωσα τα μάγουλά μου να κοκκινίζουν. Η συζήτηση με ξεπερνούσε...

Έγειρε πίσω στην καρέκλα του και με κοίταξε επίμονα. «Τελικά, Μπλέικ, είσαι πολύ νόστιμη κοπέλα. Πιστεύω πως είσαι αρκετά έξυπνη και... μμμ... φιλόδοξη; Ναι; Ίσως, τελικά, να είσαι φτιαγμένη για τη βιομηχανία του Τύπου».

Ένωσα ξανά να κοκκινίζω. Κανείς δεν μου είχε ξαναπεί ότι ήμουν νόστιμη. Η Ξανθή ήταν η όμορφη στην οικογένειά μας, κάτι που αποδέχονταν όλοι, ακόμα κι εγώ. Ήταν μικροκαμωμένη και ξανθιά, με γαλανά μάτια και αρμονική γυριστή μυτούλα. Ουδείς αμφέβαλλε ότι είχε πάρει από το εντυπωσιακό σόι της μητέρας μας, τις λεγόμενες «καλλονές», που είχαν φωτογραφηθεί όλες στα κοσμικά περιοδικά ως «ντίβες της υψηλής κοινωνίας». Αντίθετα, εγώ ήμουν ένα κλαδί από το οικογενειακό δέντρο του βιομηχανικού Βορρά της Αγγλίας. Είχα καστανοκόκκινα μαλλιά που ξεπηδούσαν αντίθασα από το κεφάλι μου, εκτός κι αν ήταν πιασμένα πίσω με τσιμπιδάκια ή κορδέλα. Τα ανοιχτά καστανά μάτια μου είχαν πράσινες ανταύγειες και ήμουν ψηλόλιγνη, με επίπεδο στήθος και αγορίστικους γοφούς. Το χειρότερο απ' όλα; Το καλοκαίρι, το πρόσωπό μου γέμιζε με μικρές παιδικές φακίδες γύρω από τη μύτη, οι οποίες σίγουρα δεν περνούσαν απαρατήρητες... Τώρα, οι φακί-

δες βρίσκονταν ξανά εκεί, και έφερα συνειδητά το χέρι στο πρόσωπό μου.

«Δεν χρειάζεται να κρύβεις τις φακίδες σου», χαμογέλασε ο Τσάρλι. «Τις έχω δει. Είναι πολύ γλυκές – σαν την Πίπη τη Φακιδομύτη».

Στην αρχή συνοφρυώθηκα, αλλά αμέσως μετά γέλασα. Ήταν παράξενο... Μέσα σε λίγες μόνον ώρες ένιωθα σαν να τον γνώριζα από παλιά, σαν να μπορούσαμε να πούμε τα πάντα ο ένας στον άλλον. Και το συναίσθημα αυτό δεν θα άλλαζε ποτέ... Ο Τσάρλι Μπράντφορντ ήταν πολύ καλός άνθρωπος, ευγενικός και έξυπνος, «σχεδόν» κύριος. Κανείς δεν είναι απόλυτα κύριος στην εποχή μας... Εκείνο το πρώτο βράδυ, ωστόσο, μου ζήτησε να ανέβω στο διαμέρισμά του για έναν καφέ μετά το εστιατόριο, όμως εγώ κούνησα αρνητικά το κεφάλι μου. «Πρέπει να γυρίσω σπίτι», απάντησα. «Οι γονείς μου θα ανησυχούν».

«Μένεις ακόμα με τους γονείς σου; Θεέ μου! Πώς αντέχεις, Μπλέικ!» Με βοήθησε να φορέσω το σακάκι μου και πήρε το τριαντάφυλλό μου από το τραπέζι. «Πρέπει οπωσδήποτε να νοικιάσεις δικό σου διαμέρισμα. Μόνον έτσι θα γίνεις πραγματικά ανεξάρτητη – πράγμα που, απ' ό,τι καταλαβαίνω, θέλεις πολύ».

«Μα, είμαι ανεξάρτητη!» απάντησα επιθετικά, αλλά, φυσικά, δεν ήμουν... Και την επόμενη κιόλας ημέρα, η μητέρα μου μού το απέδειξε περίτρανα, υποχρεώνοντάς με να φύγω μαζί με την Ξανθή... Έτσι, τώρα βρισκόμουν εγκλωβισμένη στο εξοχικό σπίτι διαβάζοντας εφημερίδα, την ώρα που οι συνάδελφοί μου έγραφαν άρθρα για τις στήλες της.

«Άει στο καλό!» δυσανασχέτησα φωναχτά, ενώ καθόμουν μόνη στη βεράντα και κοίταζα τη θάλασσα που ανοιγόταν πέρα από το χωριό και το λιμάνι. Σήμερα το

πρωί είχε το μπλε του κοβαλτίου και ήταν ατάραχη σαν το γυαλί – ό,τι έπρεπε για κολύμπι. Μόλις θα τελείωνα τον καφέ μου, θα φορούσα το μαγιό μου και θα κατέβαινα την πέτρινη σκάλα που οδηγούσε στην παραλία.

Η κυρία Πένι, που ερχόταν και μας φρόντιζε όποτε πηγαίναμε στο εξοχικό, είχε έρθει από το πρωί, φέρνοντας μαζί της και την εφημερίδα, την οποία τώρα ξεφύλλιζα με αδημονία. Ήταν η εφημερίδα μου και ήθελα να διαβάσω προσεκτικά όλα τα άρθρα των συναδέλφων. Μια φωτογραφία του καινούργιου βασιλιά και της βασίλισσας δέσποζε στο πρωτοσέλιδο, και έμεινα για λίγο και την περιεργάστηκα προτού περάσω στις μέσα σελίδες.

Η Μόνικα Κάθκαρτ είχε επιλέξει να απαντήσει σε τρία γράμματα, επιστρατεύοντας το γνωστό, γλυκανάλατο ύφος της που ξεχειλίζει από υποκρισία. Αναρωτήθηκα ποιος είχε κάνει την επιλογή – σίγουρα όχι εκείνη. Ύστερα έφτασα στη στήλη του Τσάρλι· είχε γράψει ένα βαθυστόχαστο άρθρο για το πώς οι Ισπανοί επίσκοποι είχαν ταχθεί ανοιχτά με τον στρατηγό Φράνκο. Το διάβασα μέχρι την τελευταία λέξη και διαπίστωσα ότι συμφωνούσα απόλυτα με το αποδοκιμαστικό ύφος του.

Την ανάγνωσή μου διατάραξαν φωνές από την παραλία. Σηκώθηκα, πλησίασα στο κάγκελο της βεράντας και κοίταξα κάτω: τρεις άντρες έτρεχαν στην άμμο γελώντας και φωνάζοντας, και έπειτα από λίγο ένας από αυτούς άρχισε να γδύνεται, με σκοπό –υπέθεσα– να βουτήξει στη θάλασσα. *Μα, καλά, δεν είδαν την επιγραφή που λέει «ιδιωτική παραλία»;* σκέφτηκα αγανακτισμένη.

«Κατεβαίνω στην παραλία», φώναξα στην Ξανθή, η οποία δεν απάντησε, και, νιώθοντας πλέον το θυμό να φουντώνει μέσα μου –όχι μόνον εξαιτίας των εισβολέων, αλλά και για το γεγονός ότι με είχαν αναγκάσει να μείνω

καθηλωμένη σε αυτό εδώ το μέρος—, κατέβηκα τρέχοντας τη φιδωτή πέτρινη σκάλα που οδηγούσε απευθείας στην παραλία.

«Γεια», είπε ο ένας από τους νεαρούς, που ήταν ξαπλωμένος μαζί με τον φίλο του δίπλα στα βράχια. Με κοίταξαν έκπληκτοι, απορημένοι, με μια ελαφριά αμηχανία ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους. «Από πού ξεφύτρωσες εσύ;» Ήταν νεαροί, όχι πολύ πάνω από είκοσι χρόνων, με καλοσυνάτα πρόσωπα και ηλιοκαμένα μαλλιά. Φορούσαν λευκά παντελόνια και πουκάμισα, και έμοιαζαν με αθλητές του κρίκετ.

«Εγώ ήρθα από το σπίτι μου εκεί πάνω», απάντησα, δείχνοντας προς τη σκάλα. «Εσείς, όμως, είστε παράτυπα εδώ. Η παραλία είναι ιδιωτική».

«Ω!» έκανε ο πρώτος νεαρός. Ήταν πολύ μικρός —προφανώς μικρότερος από μένα— και, κρίνοντας από τη ριγέ κολεγιακή γραβάτα του, την οποία φορούσε στη μέση του σαν ζώνη, υπέθεσα πως φοιτούσε ακόμα στο κολέγιο. «Συγγνώμη», είπε. «Δεν το ξέραμε».

«Ναι, δεν το καταλάβαμε. Περάσαμε πάνω από τα βράχια και βρεθήκαμε εδώ. Θα φύγουμε αμέσως».

Ήταν πολύ ευγενικοί και μετάνιωσα που τους μίλησα τόσο απότομα. «Μπορείτε να ανεβείτε από τη σκάλα», είπα. «Είναι πιο γρήγορα έτσι. Στρίψτε αριστερά μόλις βγείτε από το σπίτι και ακολουθήστε το δρόμο· θα σας βγάλει απευθείας στο χωριό».

Περίμενα μέχρι να μαζέψουν τα παπούτσια τους και τους λευκούς παναμάδες τους. Όμως, τότε, μια σκέψη εισέβαλε αιφνίδια στο μυαλό μου. «Μα, ήσασταν τρεις! Είμαι σίγουρη πως είδα άλλον έναν».

Έστρεψαν τα κεφάλια τους προς τη θάλασσα. Ακολούθησα το βλέμμα τους. Κάποιος κολυμπούσε κατά μήκος

της παραλίας, όπως έκανα κι εγώ όποτε ερχόμουν στην Κορνούαλη. Τότε, σπρωγμένη θαρρείς από μια παράξενη δύναμη, άρχισα να περπατώ προς την ακρογιαλιά. Ο ήλιος χόρευε πάνω στο νερό και μυριάδες σταγόνες που λαμπύριζαν τινάζονταν από τα χέρια του κολυμβητή. Ο άντρας έκανε στροφή και άρχισε να κολυμπά προς την ακτή, μέχρι που πάτησε στο έδαφος και στάθηκε όρθιος μέσα στη θάλασσα, τινάζοντας τις γυαλιστερές χάντρες νερού από τα μαύρα μαλλιά του. Η Γη σταμάτησε να γυρίζει, καθώς έβλεπα τον Άμιας να βγαίνει.